

DOI <https://doi.org/10.36074/Lingua.issue1.003>Томбулатова Іраїда Ігорівна¹

¹ кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури та компаративістики
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, УКРАЇНА

ORCID ID: 0000-0002-2396-2902

Семіотичний код RHCP у поезії Іздрика (збірка «Після прози»)

АНОТАЦІЯ. У статті досліджується взаємодія літератури та музики в поетичній збірці Юрія Іздрика «Після прози» (2023). Автор звертається до концепції поліглотизму культури, розкриваючи вплив музичних кодів на інтертекстуальність і інтермедіальність поетичних текстів. Особливу увагу приділено творчості американського рок-гурту Red Hot Chili Peppers, згаданого в кількох поезіях Іздрика. Аналізуються літературно-музичні інтерференції, що надають нові рівні алюзійності та емоційної глибини поезії. Музичні образи підсилюють ключові теми свободи, любові, життя та смерті, надаючи текстам багатовимірною значення, що збагачує досвід читача.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: інтермедіальність; літературно-музичні інтерференції; поліглотизм культури.

DOI <https://doi.org/10.36074/Lingua.issue1.003>

Iraida Tombulatova¹

1. Ph.D. in Philology,
Associate Professor of the Department of Ukrainian Literature and Comparative Studies
Odessa I. I. Mechnikov National University, UKRAINE
ORCID ID: 0000-0002-2396-2902

RHCP semiotic code in Izdryk's poetry (collection «After prose»)

ABSTRACT. The article examines the interaction of literature and music in Yuriy Izdryk's poetry collection «After Prose» (2023). The author addresses the concept of cultural polyglotism, revealing the influence of musical codes on the intertextuality and intermediality of poetic texts. Special attention is paid to the work of the American rock band Red Hot Chili Peppers, mentioned in several of Izdryk's poems. Literary-musical interferences that provide new levels of allusion and emotional depth of poetry are analyzed. Musical imagery reinforces key themes of freedom, love, life, and death, giving the lyrics a multidimensional meaning that enriches the reader's experience.

KEYWORDS: *intermediality; literary and musical interferences; polyglotism of culture.*

Сучасна література загалом та поезія зокрема часто є поєднанням ряду кодів. Автори залучають до текстової тканини різноманітні інтертекстуальні та інтермедіальні елементи, які створюють багатовимірний текст, що вимагає від реципієнта під час процесу декодування «впізнавання» та розуміння цих знаків задля продуктивного сприйняття та творчого тлумачення текстів, що збагачує особистість читача та робить процес читання більш захопливим.

Поліглотизм культури – широка гуманітарна проблема й актуальне дослідження має на меті продемонструвати взаємодію літератури та музики в поетичній збірці Юрія Іздрика «Після прози» (2023 р.) з точки зору інтерсеміотичного поєднання знаків різних видів мистецтв: літератури й музики. «... міждисциплінарні студії фіксують напрочуд розмаїті літературно-музичні зв'язки, що засвідчує низка типологій, які орієнтуються на різні аспекти міжмистецьких контактів. Однак науковці продовжують наполегливо працювати над виявленням та обґрунтуванням літературно-музичних інтерференцій, які здатні підняти письменницькі тексти на новий рівень ірраціональності, алюзійності, глибини. Цю особливість авторського мовлення влювляють і читачі, подекуди інтуїтивно, однак мистецька освіченість дає змогу більш фахово осмислити механізми впливу музичних запозичень на реципієнта» [2]. Збірку наповнено інтертекстуальними та інтермедіальними елементами, особливо що стосується музичного коду: автор посилається на певні музичні тексти / виконавців (київемій, red hot (ср) і т. д. [1]) і на понятійний апарат музики (синкопи, мантри, вальс, колискова, нотні знаки і т. д. [1]), що демонструє навіть простий, поверхневий аналіз змісту збірки.

Це коротке літературознавче дослідження сфокусовано на декодуванні ролі творчості Red Hot Chili Peppers у згаданій поетичній збірці, оскільки гурт згадується неодноразово (тексти: «red hot (ср)», «сіль ікон»), що свідчить про не випадковість апелювання до такого типу знаку та окремо – цікаво проаналізувати, в якому контексті його (знак) залучено до кодування літературного тексту.

✓ РЕЦЕНЗОВАНА СТАТТЯ

Згідно стандартів COPE Code of Conduct

В одному з текстів автор говорить про сніданок:

«а далі почнеться жерсть як така, ти усвідомиш, що
нею-Йоною керує не голод і не жадова помсти, а проста
любов до червоного, до simple red, а, може, навіть, до
simple mind, і коли simple red змішається із simple mind
на закіптюженій циганській пательні, і весь цей
пательний мікс зашкварчить,

зійде піною,

випустить пару,

а потім вгомониться

і лише попахуватиме гірковими хмарками red hot
chilli peppers, ти легко погодишся з тим, що прописка
в твоєму техпаспорті – це жерло вулкана, невеликого,
майже домашнього вулкана, бо ж кожний порядний
сквот повинен володіти власним вулканом, isn't it?» [1, с. 198],

по суті, можна було б сказати, що йдеться просто про певний
продуктовий набір, але «мікс шкварчить» не звуками класичної
симфонії або колискової, а саме в дусі рок-музики, димної та
вулканічної у своєму ритмічному малюнку. При цьому ця музика
гаряча та вільна (образ циганської пательні, ба більше природньої
непокірної стихії - вулкану). Одна з основних тем – любов у широкому
сенсі: любов до життя, любов до руху вперед, любов до кохання – всі
теми є одними з провідних у творчості американського бенду.
Більше того, ми бачимо і прямий перехід на знакову систему –
використання латинки, - що теж наближує до творчості американців.

Ще однією з осьових тем у творчості музикантів є бінарна опозиція
«життя і смерть», життя після смерті, трансформації на життєвому
шляху, що прочитуємо й у поетичному тексті Іздрика:

«мені

набридає говорити

і посуд мити

і навіть жити

хоч так насправді я по суті ще не жив» [1].

Мотив свободи, волі, самостійності прикметний для стилю життя

рок-музиканта, не лишається осторонь:

«ніхто
вже не є в авторитетах» [1].

І знову переплетіння тем кохання, сексу, свободи, гріха, життя та смерті стає основним полем сенсів навколо згаданого автором гурту, що абсолютно співпадає із творчістю музикантів.

Цікавим є й апелювання до Данте та його образу пекла, оскільки дев'яте його коло виключено з уявного топосу інтерференції, творчість гурту тут не асоціюється з топосом, де домінує холод та індіферентність, але покриває вісім грішних кіл з відповідними покараннями.

«пишу маляви
про сенс любові і про секс великих сіл
ніхто
не заманить мене в сіті
я маю
кого і що любити
і так лукаво
і на халяву
пройшов лиш вісім з дев'яти великих кіл» [1].

Як видно з короткого аналізу, стиль та атмосфера творчості американського музичного гурту має кореляцію та впливає на специфіку художності текстів Юрія Іздрика.

Інтерференції стосуються тематики та проблематики текстів, колористичного іміджу та образів сенсорики віршів. Обізнаний читач має змогу декодування цих текстів суголосно семіотики рок-музики, а ліричного героя має можливість побачити вільним, емоційним та філософськи налаштованим у своїх міркуваннях про життя та смерть.

Поетичні тексти, таким чином, набувають нових і додаткових значень за межами власної текстової тканини методом алюзивного звертання до виконавців та текстів, прямих та підтекстових референсів, імплементованих у тканину поетичних творів.

 РЕЦЕНЗОВАНА СТАТТЯ

Згідно стандартів COPE Code of Conduct

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Іздрик Ю. (2023) *Після прози*. Чернівці: Видавець Померанцев Святослав. ISBN: 978-617-8024-50-5.
- [2] Кочерга С. & Вісич О. (2023) *Літературознавча інтермедіальність: генеза і сучасні горизонти*. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія».